

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 กำหนดไว้ในมาตรา 6 ว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การจัดการศึกษาในสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่าง ประกอบไปด้วย ด้านการบริหารและการจัดการ ด้านคุณภาพของการจัดการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยปัจจัยที่สำคัญคือ คณะครูในสถานศึกษาต้องช่วยขับเคลื่อนให้สถานศึกษาบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งผู้บริหารจะต้องมีทักษะในการบริหาร รวมทั้งมีภาวะผู้นำที่ชาญฉลาดเพื่อ โน้มน้ำใจครูผู้สอนให้มีความรู้สึกรักผูกพันต่อสถานศึกษา เพื่อให้งานด้านการพัฒนาการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นผลดีต่อตัวนักเรียนมากที่สุด ดังนั้นถ้าครูมีความผูกพันต่อสถานศึกษา การดำเนินงานในสถานศึกษาก็จะสำเร็จและงานต่าง ๆ ก็จะได้รับพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพราะไม่ต้องเปลี่ยนบุคลากรที่มารับผิดชอบบ่อย ๆ นอกจากนั้นการจัดการศึกษาคควรคำนึงถึงการมีส่วนร่วมและให้มีการกระจายอำนาจจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสู่สถานศึกษา บุคลากรภายในสถานศึกษา และชุมชนให้มากที่สุด เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษามีอิสระในการบริหารงาน และใช้ดุลยพินิจด้านวิชาชีพในการจัดการของสถานศึกษานั้น ๆ ให้มากขึ้น ซึ่งการบริหารงานในสถานศึกษาต้องอาศัยบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ในการทำงาน มีวิสัยทัศน์ ปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ และบริหารจัดการภายในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ มีการกระจายความรับผิดชอบ ทำให้บุคลากรในสถานศึกษายอมรับในตัวผู้บริหารมากขึ้น มีความเชื่อมั่น ยอมรับเป้าหมาย ค่านิยมและวัฒนธรรมของสถานศึกษา มีความเต็มใจ และตั้งใจที่จะอุทิศตน ปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์ของสถานศึกษาอย่างเต็มความสามารถและมีความต้องการที่จะคงความเป็นสมาชิกอยู่ในสถานศึกษาต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2553 : 17)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นองค์กรหลักที่สำคัญในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีการปฏิรูปการศึกษาให้ดีขึ้นกว่าเดิม มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษา กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ งานบุคคล และการบริหารทั่วไป ให้สถานศึกษาโดยตรง ซึ่งสถานศึกษาจะมีฐานะเป็นนิติบุคคล การเป็นนิติบุคคลของสถานศึกษาจะต้องมีความรับผิดชอบสูงขึ้นกว่าเดิม

(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2551 : 8) ธรรมชาติเป็นหลักการบริหารการปกครองที่มุ่งประโยชน์สูงสุดของประชาชน และประเทศชาติโดยยึดหลักเหตุผลและความเป็นธรรม นำไปสู่กระบวนการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีที่เกิดผลอย่างจริงจัง ใช้เป็นแนวทางในการจัดระเบียบให้สังคม ทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ เอกชนและภาคประชาชนอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรักสามัคคี และร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนบนพื้นฐานของหลักสำคัญอย่างน้อย 6 ประการ คือ นิติธรรม คุณธรรม ความโปร่งใส การมีส่วนร่วม ความรับผิดชอบ และความคุ้มค่า การนำหลักธรรมชาติมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษา กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไปให้สถานศึกษาโดยตรง ซึ่งสถานศึกษาจะมีฐานะเป็นนิติบุคคล การเป็นนิติบุคคลนั้นสถานศึกษาจะต้องมีความรับผิดชอบสูงขึ้นกว่าเดิม (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. 2551 : 27) สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนได้กำหนดระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2542 มีการนำหลักธรรมชาติมาใช้ในการบริหารจัดการยังต้องมีความจำเป็นสูง การบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด จึงควรตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการนำหลักธรรมชาติมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานของสถานศึกษาให้เกิดความยุติธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้ และเกิดสัมฤทธิ์ผลอย่างเป็นรูปธรรม นับเป็นสิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนควรจะต้องนำมาใช้เพื่อให้การบริหารงานของสถานศึกษา ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. 2552 : 3)

นโยบายของภาครัฐในปัจจุบันให้ความสำคัญกับการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบภาครัฐอย่างจริงจังโดยยึดหลักความโปร่งใสและมีธรรมาภิบาลโดยเสริมสร้างมาตรฐาน ด้านคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลให้แก่ข้าราชการและเจ้าหน้าที่รัฐ และพัฒนาความโปร่งใสในการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐ พร้อมทั้งป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างจริงจัง ตลอดจนสนับสนุนการสร้างค่านิยมของสังคมให้ยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต ความเสมอภาคเท่าเทียมกันและความถูกต้องชอบธรรม และแนวทางที่จะช่วยให้การแก้ไขปัญหาในระยะยาว คือการปลูกฝังค่านิยม และจิตสำนึกที่ดีแก่เด็กและเยาวชน ซึ่งจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต (ศูนย์พัฒนา ส่งเสริม ประสานงานกิจการนักศึกษาและกิจการพิเศษ. ออนไลน์. 2557) นอกจากนั้นนโยบายของภาครัฐยังให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานว่า ควรพัฒนาโดยสร้างและพัฒนาคนไทยให้เป็นคนดีและคนเก่ง มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ เน้นการอ่านออก เขียนได้ คิดวิเคราะห์เป็น มีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ มีการสร้างวิสัยทัศน์ วางแผนอนาคตที่ดีได้

รวมถึงรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของคนไทย รู้จักคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก เน้นคุณภาพผู้เรียน มีการปลูกฝังคุณธรรม รวมทั้งการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา การใช้หลักธรรมาภิบาลจึงเป็นสิ่งสำคัญในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะที่เป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชนท้องถิ่น และประเทศชาติ รวมทั้งเป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจในการดำเนินกิจการสถานศึกษา ต้องยึดหลักคุณธรรม หลักนิติธรรมในการปฏิบัติงาน มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ซึ่งจะส่งผลต่อการดำเนินงาน ขวัญกำลังใจของผู้ร่วมงาน เพื่อให้ผู้ร่วมงานเชื่อถือและยอมรับจากการที่รัฐกำหนดให้มีมาตรฐานด้านคุณธรรมจริยธรรมของข้าราชการ มีการปรับเปลี่ยนภารกิจวิธีการบริหารงานภาครัฐให้มีประสิทธิภาพจึงต้องยึดหลักธรรมาภิบาลมาเป็นแนวทางในการดำเนินงานของสถานศึกษา พัฒนาคณาจารย์ให้มีคุณภาพ เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องจัดระบบบริหารงานบริหารของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ โดยยึดหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) เป็นเครื่องมือในการนำวิสัยทัศน์และนโยบายไปสู่การปฏิบัติที่ดี (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ออนไลน์. 2560 ข)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดนโยบายการสร้างคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานที่ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานปฏิบัติราชการอย่างมีคุณธรรม มีความโปร่งใส และปราศจากการทุจริต โดยมีแนวทางการสร้างคุณธรรมและความโปร่งใสในการบริหารงานเพื่อให้สาธารณชนผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้เสีย มีความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลที่สามารถตรวจสอบได้ เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน รวมไปถึงมีระบบการจัดการเรื่องร้องเรียนที่ดี ด้านความพร้อมรับผิด มีความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติงาน มุ่งมั่นตั้งใจปฏิบัติราชการอย่างมีประสิทธิภาพ ด้านความปลอดภัยจากการทุจริตในการปฏิบัติงาน ช่วยส่งเสริมให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีจิตสำนึกเกี่ยวกับคุณธรรม และต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน ด้านวัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กร ช่วยสร้างวัฒนธรรมสุจริตให้เกิดขึ้น โดยไม่ยอมรับพฤติกรรมกรรมการทุจริตคอร์รัปชัน และละอายที่จะกระทำการทุจริต ด้านคุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน มีระบบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลและมีคุณธรรมในการบริหารงาน มุ่งเน้นการบริหารงานและพัฒนาทรัพยากรบุคคลอย่างมีระบบ มีคุณธรรมการมีส่วนร่วม และตรวจสอบได้ ให้ความสำคัญกับการบริหารงบประมาณอย่างเป็นระบบ โดยยึดหลักความคุ้มค่าและตรวจสอบได้ มีการมอบหมายงานที่มีความเป็นธรรม เท่าเทียมกัน

เสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยและสนับสนุนการปฏิบัติงานของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพ ด้านการสื่อสารภายในหน่วยงาน การมีช่องทางในการสื่อสารให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ตระหนักถึงการปฏิบัติงานที่มีคุณธรรมและความโปร่งใส (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ออนไลน์. 2560 ก)

จากความสำคัญเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาบทบาทการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด ทั้งนี้เพื่อสำหรับใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศ และจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โดยคำนึงถึงความสอดคล้องเหมาะสมต่อบทบาทการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นคนดี มีความรู้ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาบทบาทการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา

ประโยชน์ของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาปรับปรุงการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเป็นข้อมูลประกอบแนวทางในการวางแผนพัฒนาบทบาทการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด ปีการศึกษา 2560 จำนวน 12,167 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด ปีการศึกษา 2560 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 607-610) และการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดสถานศึกษาเป็นชั้นในการแบ่งได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 375 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น แบ่งเป็นดังนี้

2.1.1 ประสิทธิภาพในการทำงาน จำแนกเป็น

- 1) ประสิทธิภาพมาก
- 2) ประสิทธิภาพน้อย

2.1.2 ขนาดของสถานศึกษา จำแนกเป็น

- 1) ขนาดใหญ่
- 2) ขนาดกลาง
- 3) ขนาดเล็ก

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ บทบาทการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด ประกอบด้วย

2.2.1 นิติธรรม

2.2.2 คุณธรรม

2.2.3 ความโปร่งใส

2.2.4 การมีส่วนร่วม

2.2.5 ความรับผิดชอบ

2.2.6 ความคุ้มค่า

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ มีนิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ดังนี้

การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล หมายถึง ระบบบริหารจัดการการดำเนินงานของสถานศึกษา การบริหารและจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด ตามอำนาจหน้าที่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน โดยยึดหลัก 6 ประการ คือ

1. นิติธรรม หมายถึง การกำหนดกฎ ระเบียบ ข้อบังคับและกติกาต่าง ๆ ของสถานศึกษา ให้ทันสมัย เทียบธรรม ตลอดจนเป็นที่ยอมรับของสังคม และบุคลากรในสถานศึกษา โดยบุคลากรทุกคนมีการยินยอมพร้อมใจถือปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับและกติกาต่าง ๆ เหล่านี้ร่วมกันอย่างเสมอภาคและเป็นธรรมที่มีการปกครองภายใต้กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของสถานศึกษา

2. คุณธรรม หมายถึง การยึดถือและเชื่อมั่นในความถูกต้องดีงาม มีการสร้างค่านิยมที่ดีงามให้บุคลากรในสถานศึกษาถือปฏิบัติ โดยมีความซื่อสัตย์สุจริต ความเสียสละ ความอดทน ขยันหมั่นเพียร ความมีระเบียบวินัย ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นอย่างดีแก่หมู่คณะ สังคม ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกคนพัฒนาตนเองไปพร้อมกันพัฒนาตนเองไปพร้อมกันเพื่อให้มีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัยประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัย คิดตัว รับฟังความคิดเห็นของบุคลากรด้วยความเป็นธรรม และพิจารณาความดีความชอบของบุคลากรในสถานศึกษา ตามหลักเกณฑ์ด้วยความยุติธรรม

3. ความโปร่งใส หมายถึง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสถานศึกษาอย่างตรงไปตรงมา และสามารถตรวจสอบความถูกต้องได้โดยการปรับปรุงระบบและกลไกในการทำงานของสถานศึกษาให้มีความโปร่งใส มีการเปิดให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ในสถานศึกษาได้อย่างตรงไปตรงมาและสะดวก ตลอดจนมีระบบหรือกระบวนการให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้และมีการประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ

4. การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษา ชุมชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมรับรู้กิจกรรมของสถานศึกษา เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วม มีการร่วมเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของสถานศึกษา ซึ่งมีการแจ้งความเห็น การได้สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ หรืออื่น ๆ ช่วยให้เกิดความสามัคคีและความร่วมมือกันระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา ชุมชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

5. ความรับผิดชอบ หมายถึง การตระหนักในสิทธิหน้าที่ มีจิตสำนึกในความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่ การใส่ใจปัญหาของสถานศึกษา กระตือรือร้นในการแก้ปัญหา คำนึงถึงส่วนรวมมากกว่าตนเอง ตั้งใจปฏิบัติภารกิจตามหน้าที่เป็นอย่างดี มีความรับผิดชอบต่อความบกพร่องในหน้าที่

การงานที่ตนรับผิดชอบอยู่ และพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขได้ทันที่ รวมถึงการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างกัน

6. ความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยปลูกฝังให้บุคลากรในสถานศึกษามีความประหยัด ใช้จ่ายอย่างคุ้มค่าและสร้างสรรค์ เปิดโอกาสให้ชุมชนได้ใช้อาคารสถานที่ ซ่อมแซมอาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ มีการบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันในระดับต่าง ๆ รวมทั้งรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรวิชาชีพทางการศึกษาปฏิบัติหน้าที่ในการบริหารสถานศึกษา โดยดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้รักษาราชการแทนผู้อำนวยการสถานศึกษา ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด

ครูผู้สอน หมายถึง บุคลากรวิชาชีพปฏิบัติหน้าที่หลักทางด้านจัดการเรียนการสอน และการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด

สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนรัฐบาลที่จัดการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด

ประสิทธิภาพในการทำงาน หมายถึง ระยะเวลาในการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน เริ่มปฏิบัติราชการ โดยนับเวลาตั้งแต่วันบรรจุแต่งตั้งจนถึงปัจจุบัน ได้แก่

1. ประสิทธิภาพมาก หมายถึง ระยะเวลาในการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มากกว่าหรือเท่ากับค่าเฉลี่ย ซึ่งได้จากการหาค่าเฉลี่ยของประสิทธิภาพในการทำงานของกลุ่มตัวอย่าง

2. ประสิทธิภาพน้อย หมายถึง ระยะเวลาในการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนน้อยกว่าค่าเฉลี่ย ซึ่งได้จากการหาค่าเฉลี่ยของประสิทธิภาพในการทำงานของกลุ่มตัวอย่าง

ขนาดของสถานศึกษา หมายถึง การกำหนดขนาดตามจำนวนนักเรียนซึ่งแบ่งตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็น 3 ขนาด คือ

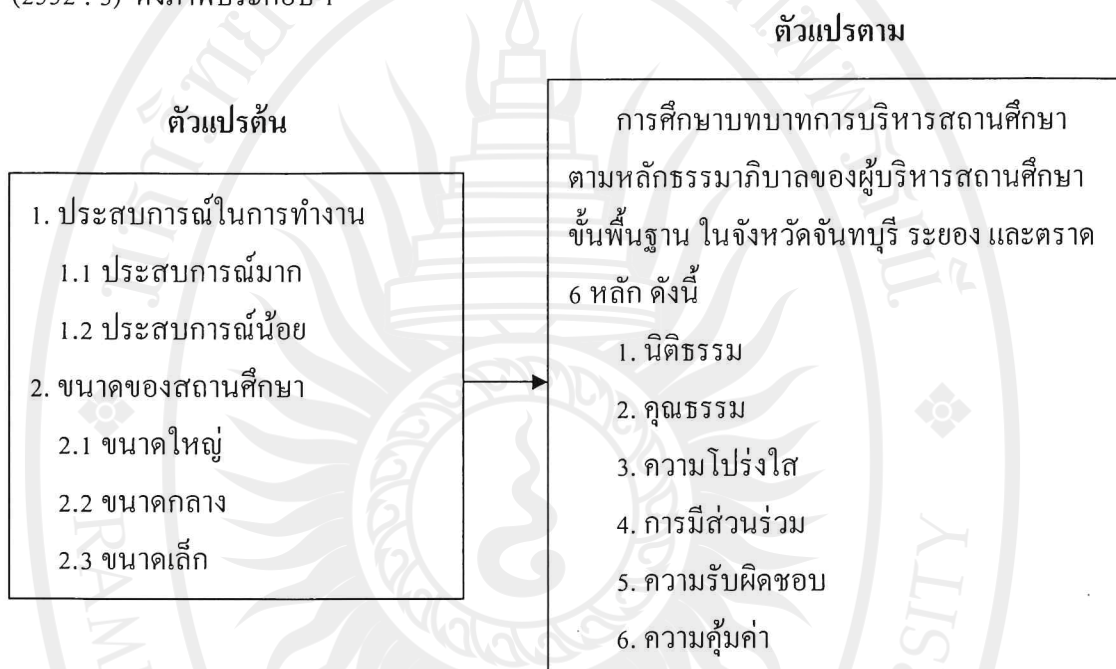
1. ขนาดใหญ่ หมายถึง สถานศึกษาที่มีนักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป

2. ขนาดกลาง หมายถึง สถานศึกษาที่มีนักเรียนตั้งแต่ 121-300 คน

3. ขนาดเล็ก หมายถึง สถานศึกษาที่มีนักเรียนตั้งแต่ 120 คนลงมา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษายอบทาการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด ได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยตาม การบริหารงานภาครัฐกับการสร้างธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2552 : 3) ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมุติฐานในการวิจัย

1. บทยาการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด จำแนกตามประสพการณ์ในการทำงาน แตกต่างกัน
2. บทยาการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา แตกต่างกัน

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี